

Sygn. akt III AUz 226/20

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Podlewska

SA Grażyna Czyżak

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2020 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy Firmy "(...)" Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek zażalenia Firmy "(...)" Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na postanowienie Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 8 stycznia 2020 r. sygn. akt V U 372/18

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA Grażyna Czyżak SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń SSA Alicja Podlewska

Sygn. akt III AUz 226/20

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Słupsku postanowieniem z 8 stycznia 2020 r. umorzył postępowanie w sprawie połączonych do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia odwołań Firmy "(...)" Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od siedmiu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. określających wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe na okresy rozliczeniowe wskazane w decyzjach.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła odwołująca się spółka, zarzucając, że postępowanie w sprawie zostało zawieszona na zgodny wniosek stron, na skutek propozycji Sądu do czasu rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej w sprawie II UK 186/19, aby zapewnić spójność wyroków. SN do chwili obecnej nie rozpoznał sprawy, co w sposób oczywisty determinowało dalsze oczekiwanie i brak wniosku o podjęcie postępowania w niniejszej sprawie. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i „zarządzenie podjęcia czynności przez Sąd Okręgowy w celu merytorycznego rozstrzygnięcia sporu”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie uzasadnia uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Na wstępie należało wskazać, że w rozpoznawanej sprawie z uwagi na przejście sędziego rozpoznającego ją w składzie jednoosobowym w stan spoczynku, nie zostało sporządzone uzasadnienie zaskarżonego postanowienia, nie

mniej jednak należało przyjąć, że podstawą umorzenia był art. 182 § 1 k.p.c. w brzmieniu przed wejściem zmiany regulacji wprowadzonych nowelizacją z 4 lipca 2019 r. zgodnie z treścią art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.; dalej: z.k.p.c.2019). Po zawieszeniu postępowania postanowieniem z dnia 23 listopada 2018 r. na podstawie art. 178 k.p.c., nie został zgłoszony wniosek o podjęcie postępowania. Termin na złożenie wniosku o podjęcie postępowania według przepisów dotychczasowych upływał 23 listopada 2019 r., a według z.k.p.c.2019 termin upływał 7 maja 2020 r. Ponieważ umorzenie postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. w brzmieniu dotychczasowym byłoby dopuszczalne wcześniej, Sąd Okręgowy zastosował przepisy dotychczasowe.

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym zażalenie akceptuje wykładnię pozwalającą na kontrolę przyczyn zawieszenia postępowania (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15 LEX nr 1744197 i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 lutego 2013 r. III AUz 22/13, Legalis nr 755441). Także we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominował pogląd, iż sąd, rozpoznając sprawę w ramach art. 182 § 1 k.p.c., nie jest związany podstawą prawną wymienioną w postanowieniu o zawieszeniu postępowania, jeżeli z materiału dowodowego sprawy wynika, że rzeczywista przyczyna zawieszenia była inna. Pogląd taki, w różnych kontekstach faktycznych, Sąd Najwyższy wyraził m.in. w orzeczeniach: z dnia 7 października 1955 r., 4 CZ 185/55 (PiP 1957, Nr 3, poz. 649), z dnia 3 marca 1977 r., I CZ 20/77 (OSNCP 1977, Nr 12, poz. 238), z dnia 14 września 1977 r., III CRN 194/74 (OSP 1978, Nr 4, poz. 80), z dnia 15 kwietnia 1983 r., IV PRN 4/83 (OSNCP 1983, Nr 10, poz. 167), w uchwale z dnia 25 lutego 1985 r., III CZP 86/84 (OSNC 1985, Nr 11, poz. 168), a także w wyroku z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 947/00 (M.P. 2002, Nr 20, poz. 948). Skutkowało on przyjęciem, że zgodne stanowisko procesowe stron co do zawieszenia postępowania w związku z toczącym się innym postępowaniem sądowym nie przesądzało o przyczynie zawieszenia w postaci zgodnego wniosku stron, o którym mowa w art. 178 k.p.c. w przypadku, gdy od wyniku innego postępowania zależało rozstrzygnięcie w sprawie zawieszony, to za rzeczywistą podstawę zawieszenia postępowania należało uznać art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Ze względu na doniosłe skutki dla stron, jakie pociąga za sobą umorzenie postępowania, sąd - orzekając w przedmiocie umorzenia (art. 182 § 1 k.p.c.) - nie może opierać się na formalnej przyczynie zawieszenia, powołanej w postanowieniu o zawieszeniu, lecz powinien zbadać i ocenić rzeczywiste powody zawieszenia postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2018 r., I PK 18/17, OSNP 2018 nr 10, poz. 137).

Prawodawca nie pozwala na zawieszenie postępowania z dowolnej przyczyny. Liczba przypadków i sytuacji uzasadniających zawieszenie postępowania jest zamknięta (numerus clausus). Zawieszenie postępowania ma więc każdorazowo swą przyczynę prawną i faktyczną.

Na tle tych przyczyn zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron stanowi wyjątek, gdyż to one o tym decydują. Sąd nie musi poznać wówczas intencji stron ani przyczyny z powodu której wnoszą o zawieszenie postępowania.

W rozpoznawanej sprawie Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia odwołania płatnika składek od siedmiu decyzji ustalających stopę procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe na okresy rozliczeniowe począwszy od 1 kwietnia 2009 r. do 31 sierpnia 2018 r. i wartość przedmiotu sporu w pięciu z tych odwołań kształtuje się w przedziale od ponad 20.000 zł do ponad 50.000 zł. Postępowanie sądowe w sprawie dotyczącej stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe na okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2011 r. do 31 marca 2012 r. określonej decyzją organu rentowego z 24 kwietnia 2018 r., nr (...), znak (...)- (...) zakończyło się oddaleniem apelacji płatnika wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 21 listopada 2019 r. (III AUa 1505/18). Od orzeczenia tego płatnik wniósł skargę kasacyjną i postępowanie toczy się za sygn. akt II UK 186/19. W sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania strony nie zmieniły dotychczasowego stanowiska.

Zapis dźwiękowy przebiegu posiedzenia w rozpoznawanej sprawie 28 października 2018 r. potwierdza zarzut skarżącego, że z inicjatywą zawieszenia postępowania wystąpił Sąd Okręgowy. Zawieszenie postępowania miało wiązać się ze sprawą (V U 353/18), która była na etapie apelacji rozpoznawanej przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku. W tym kontekście Sąd zwrócił się do pełnomocników stron z pytaniem, czy nie byłyby skłonne zawiesić postępowanie do czasu rozstrzygnięcia tej sprawy przez Sąd Apelacyjny, co spotkało się odpowiedzią, że strony do tej propozycji się ustosunkują. W związku z powyższym Sąd odroczył rozprawę na termin z urzędu i określił pełnomocnikom stron termin siedmiu dni na zajęcie stanowiska w przedmiocie zawieszenia postępowania. Pełnomocnicy stron w pismach procesowych z 26 października 2018 r. i 2 listopada 2018 r. wyrazili zgodę na zwieszenie postępowania w sprawie na zgodny wniosek stron. W takiej sytuacji 23 listopada 2018 r. doszło do zawieszenia postępowania na podstawie art. 178 k.p.c.

Występuje dysonans, bo przebieg posiedzenia 28 października 2018 r. ujawnia, że strony pozostają w dalszym sporze i chcą jego rozstrzygnięcia (rozpoznania odwołań). Nie wnioskuje o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron. Natomiast inicjatywa zawieszenia postępowania wychodzi od Sądu i uzasadniona jest potrzebą zapewnienia jednolitego orzecznictwa w kwestii ustalenia płatnikowi stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe na poszczególne okresy rozliczeniowe. Strony nie występują z wnioskiem o zawieszenie postępowania w sprawie, lecz wyrażają zgodę na jego zawieszenie do czasu zakończenia sprawy V U 353/18. W takiej sytuacji zawieszenie postępowania na podstawie art. 178 k.p.c. nie jest adekwatne do jego przyczyn. Dopuszczalność umorzenia postępowania należy rozpatrywać przy przyjęciu, że rzeczywistą przyczyną zawieszenia postępowania przez Sąd I instancji było oczekiwanie na wynik innego toczącego się postępowania cywilnego (art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.). Skoro postępowanie w sprawie za sygn. V U 353/18, zakończyło się przed Sądem Apelacyjnym 21 listopada 2019 r., to Sąd Okręgowy mógł dalej kontynuować sprawę, a z uwagi na oddalenie apelacji płatnika co najmniej zwrócić się do odwołującej się spółki, czy podtrzymuje wniesione odwołania i zawarte w nich zarzuty, skoro zawieszenie postępowania nastąpiło z intencją dalszego prowadzenia sprawy a nie z intencją jego umorzenia po roku zawieszenia na zgodny wniosek stron. Potwierdza to obecne zażalenie, dlatego nie można odmówić skarżącej spółce prawa do sądu i rozstrzygnięcia istnego dla jej funkcjonowania problemu wysokości stopy procentowej składek na ubezpieczenia wypadkowe. Jednocześnie wskazać należy, Sąd Apelacyjny w rozpoznaniu zażalenia nie jest władny do podjęcia zawieszonego w sprawie sygn. akt V U 372/18 postępowania i strona taki wniosek winna złożyć do Sądu Okręgowego, jako właściwego do jego rozpoznania.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.).

SSA Grażyna Czyżak SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń SSA Alicja Podlewska